
Rejestracja uchodźców wojennych w Brzezinach i Tomaszowie Mazowieckim

Zjawiskiem towarzyszącym w zasadzie każdej wojnie - choć oczywiście w różnej skali - są wojenne migracje ludności. Bywa i tak, że całe rodziny zmuszone są do pokonywania setek kilometrów w poszukiwaniu choćby namiastki pokoju. Tak też było i sto lat temu.

Wśród źródeł archiwalnych mówiących o zagadnieniach migracji wojennych, w zasobie Archiwum Państwowego w Piotrkowie Trybunalskim znajduje się również plakat z obwieszczeniem Dowództwa Żandarmerii Powiatowej w Brzezinach w sprawie rejestracji uchodźców z Litwy i Białorusi, z dnia 25 lutego 1919 r. Informuje on o zasadach rejestracji obcokrajowców przebywających na terenie powiatu brzezińskiego, którzy powinni zgodnie z polskim prawem ubiegać się o wydanie stosownych dokumentów.

Badając dzieje regionów warto pamiętać, że zarówno w okresie I wojny światowej 1914-1918, jak również w latach walk o utrzymanie niepodległości i określenie granic odrodzonej Polski (1919-1921), na terenach leżących daleko poza linią frontu okresowo znajdowały się duże – sięgające tysięcy – liczby uchodźców z obszarów dawnych Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej. Ich zakwaterowanie, wyżywienie oraz zapewnienie im przynajmniej podstawowej opieki medycznej w sposób znaczny obciążały władze powiatowe m.in. ziem nowopowstałego w 1919 r. województwa łódzkiego. Bez uwzględnienia problemu obecności imigrantów wojennych w Brzezinach, Tomaszowie Mazowieckim, Piotrkowie Trybunalskim, etc., nie można w pełni ukazywać realiów życia codziennego naszego regionu sto lat temu.